

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Μέρκελ: Ναι σε συζήτηση για περαιτέρω ελαφρύνσεις του ελληνικού χρέους ...

Αποκλείεται το κούρεμα ....

«Κούρεμα του ελληνικού χρέους με την κλασική έννοια αποκλείεται, αλλά μπορεί κανείς να συζητήσει για περαιτέρω ελαφρύνσεις», είπε η καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ σε κοινή συνέντευξη στο δημόσιο γερμανικό ραδιόφωνο (Deutschlandfunk / DLF) και το κοινό τηλεοπτικό πρόγραμμα Phoenix των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών δικτύων ARD και ZDF.

«Ούτε η υπερβολική επιείκεια βοηθά τις υπερχρεωμένες χώρες, γι' αυτό και έπρεπε να αντιμετωπιστεί η Ελλάδα τόσο σκληρά. Η χώρα δοκιμάστηκε πολύ», πρόσθεσε η Γερμανίδα καγκελάρια στη συνέντευξή της, η οποία μεταδόθηκε τη Δευτέρα.

Πρωτογενές πλεόνασμα 3,05 δισ. στο επτάμηνο ... Προβληματισμός από την πορεία των εσόδων..

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού, σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, για την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουλίου 2017, παρουσιάζεται έλλειμμα στο ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού ύψους 1.322 εκατ. ευρώ έναντι ελλείμματος 1.676 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2016 και στόχου για έλλειμμα 2.280 εκατ. ευρώ του ΜΠΔΣ 2018-2021 για το αντίστοιχο διάστημα του 2017. Το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα ύψους 3.053 εκατ. ευρώ, έναντι πρωτογενούς πλεονάσματος 2.715 εκατ. ευρώ για την ίδια περίοδο το 2016 και στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 2.098 εκατ. ευρώ. Το ύψος των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε σε 27.342 εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας μείωση κατά 610 εκατ. ευρώ ή 2,2% έναντι του στόχου του ΜΠΔΣ 2018-2021. Η ακριβής κατανομή μεταξύ των κατηγοριών εσόδων του τακτικού προϋπολογισμού θα πραγματοποιηθεί με την έκδοση του οριστικού δελτίου. Τα καθαρά έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού ανήλθαν σε 26.277 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 656 εκατ. ευρώ ή 2,4% έναντι του στόχου του ΜΠΔΣ 2018-2021. Οι επιστροφές εσόδων (εξαιρουμένων των επιστροφών από το πρόγραμμα εκκαθάρισης ληξιπρόθεσμων οφειλών) ανήλθαν σε 2.307 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 373 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου (1.934 εκατ. ευρώ). Τα έσοδα του ΠΔΕ ανήλθαν σε 1.065 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 46 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου. Ειδικότερα, τον Ιούλιο 2017 το σύνολο των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε στα 5.167 εκατ. ευρώ μειωμένο κατά 663 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον μηνιαίο στόχο του ΜΠΔΣ 2018-2021. Τα καθαρά έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού ανήλθαν σε 4.939 εκατ. ευρώ, μειωμένα έναντι του μηνιαίου στόχου κατά 730 εκατ. ευρώ. Τα έσοδα του ΠΔΕ ανήλθαν σε 228 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 67 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου. Οι επιστροφές εσόδων του Ιουλίου 2017 (εξαιρουμένων των επιστροφών από το πρόγραμμα εκκαθάρισης ληξιπρόθεσμων οφειλών) ανήλθαν σε 465 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 240 εκατ. ευρώ έναντι του μηνιαίου στόχου (225 εκατ. ευρώ). Οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού για την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2017 ανήλθαν στα 28.663 εκατ. ευρώ και παρουσιάζονται μειωμένες κατά 1.569 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου (30.232 εκατ. ευρώ). Ειδικότερα, οι δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού ανήλθαν σε 27.549 εκατ. ευρώ και είναι μειωμένες κατά 1.047 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου. Μειωμένες έναντι του στόχου ήταν κυρίως οι επιχορηγήσεις νοσοκομείων, ΥΠΕ-ΠΕΔΥ κατά 199 εκατ. ευρώ, το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης κατά 99 εκατ. ευρώ, τα επιδόματα πολυτέκνων κατά 60 εκατ. ευρώ και οι αποδιδόμενοι πόροι κατά 302 εκατ. ευρώ. Οι δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού παρουσιάζονται μειωμένες σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2016 κατά 501 εκατ. ευρώ. Έχουν καταβληθεί επιπλέον 234 εκατ. ευρώ για το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης, 85 εκατ. ευρώ για αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 42 εκατ. ευρώ για δαπάνες μεταναστευτικών ροών και 67 εκατ. ευρώ για εξοπλιστικά προγράμματα του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης. Οι δαπάνες του ΠΔΕ διαμορφώθηκαν σε 1.114 εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας μείωση έναντι του στόχου κατά 522 εκατ. ευρώ.

Συνέχεια..

Ειδικά για τον μήνα Ιούλιο οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθαν σε 4.892 εκατ. ευρώ και παρουσιάζονται μειωμένες κατά 126 εκατ. ευρώ έναντι του μηνιαίου στόχου, ενώ οι δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού ανήλθαν σε 4.687 εκατ. ευρώ και παρουσιάζονται αυξημένες κατά 103 εκατ. ευρώ έναντι του μηνιαίου στόχου. Οι δαπάνες του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) ανήλθαν σε 206 εκατ. ευρώ και παρουσιάζονται μειωμένες έναντι του μηνιαίου στόχου κατά 228 εκατ. ευρώ.

Υπό προϋποθέσεις η στήριξη ΗΠΑ στο πρόγραμμα ΔΝΤ

Το υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ «δεν είναι ενθουσιασμένο» με το νέο πρόγραμμα του ΔΝΤ για την Ελλάδα, αλλά συμφώνησε να το υποστηρίξει εφόσον τηρούνταν δύο προϋποθέσεις που είχε θέσει: να είναι προληπτικό και να μην υπερβεί το ποσό που δικαιούται η Ελλάδα.

Σύμφωνα με τα όσα γράφει η Καθημερινή, αυτό εκτιμούν αναλυτές που γνωρίζουν τις προτεραιότητες της νέας ηγεσίας του Treasury, αλλά και τη διάθεση της επικεφαλής του ΔΝΤ Κριστίν Λαγκάρντ να εστιάσει σε αυτές. Η κυρία Λαγκάρντ είχε υπογραμμίσει μετά τη συνεδρίαση του εκτελεστικού συμβουλίου για την Ελλάδα ότι το πρόγραμμα δεν υπερβαίνει το 50% της ποσόστωσης της χώρας.

Από την πλευρά του, ο υπουργός Οικονομικών Στίβεν Μνούτσιν έχει δηλώσει δημοσίως ότι η Ελλάδα ίσως να μη χρειαστεί να χρησιμοποιήσει τη χρηματοδότηση του ΔΝΤ. Αν πράγματι δεν χρειαστεί, η αμερικανική κυβέρνηση θα αποφύγει περαιτέρω πίεση από τις τάξεις των υπερσυντηρητικών βουλευτών του Freedom Caucus που αντιδρούν στη στήριξη της Ελλάδας. Σε ειδική συζήτηση στο Κογκρέσο τον Ιούνιο, νεαροί σύμβουλοι του υπουργείου κρατούσαν λεπτομερείς σημειώσεις με τα επιχειρήματα εναντίον των προγραμμάτων του ΔΝΤ στην Ελλάδα – και τις απαντήσεις των ειδικών.

Το χρέος

Αλλά πέρα από τις πολιτικές σκοπιμότητες, πηγή της «Κ» εκτιμά πως ο κ. Μνούτσιν «δεν έχει το ενδιαφέρον να ξοδέψει χρόνο και ενέργεια για το ζήτημα της Ελλάδας». Σε αυτό το πλαίσιο, δεν φαίνεται διατεθειμένος να παρέμβει όπως έκανε ο προκάτοχός του Τζακ Λιου, είτε προς τους Ευρωπαίους ώστε να δώσουν την υπεσχημένη ελάφρυνση του χρέους είτε προς την κυβέρνηση ώστε να προχωρήσει τις μεταρρυθμίσεις. Πάντως, οι ΗΠΑ αξιολογούν θετικά ότι η άμεση έγκριση ενός νέου προγράμματος από το ΔΝΤ απέτρεψε την παράταση της αβεβαιότητας, ενώ στο ΔΝΤ προσθέτουν ότι η επιλογή να μην τεθεί χρονοδιάγραμμα στην ικανοποίηση της βασικής προϋπόθεσης για τη συμμετοχή του –την περαιτέρω ελάφρυνση του χρέους– έγινε για να μην προκαλέσει εκ νέου ανασφάλεια για το μέλλον του προγράμματος.

Ωστόσο, οι οικονομολόγοι επιμένουν στην ανάγκη ελάφρυνσης του ελληνικού χρέους. Ο καθηγητής του American University Ράνταλ Χένινγκ προτείνει τη σύνδεση της αποπληρωμής του με την πορεία του ΑΕΠ, καθώς θεωρεί ότι η αισιοδοξία που προκάλεσε η θετική ανταπόκριση των επενδυτών στην πρώτη δοκιμή των αγορών από την κυβέρνηση θα αποδειχθεί βραχεία. Γράφοντας στο Conversation, ο κ. Χένινγκ σημειώνει ότι αυτή η πρόταση περιλαμβάνεται στα πιθανά σενάρια που προτίθεται να εξετάσει το Eurogroup, και όπως εκτιμά, μπορεί να παρακάμψει τις διαφωνίες με το ΔΝΤ για τη βιωσιμότητα του χρέους αλλά και τις πολιτικές σκοπιμότητες που καθυστερούν την ελάφρυνσή του.

Ο ίδιος, ωστόσο, παραδέχεται στην «Κ» ότι αυτό δεν θα είναι εύκολο, καθώς εκτιμά ότι τα αποτελέσματα των γερμανικών εκλογών θα φέρουν έναν συνασπισμό των Χριστιανοδημοκρατών της Αγκελα Μέρκελ με τους Χριστιανοκοινωνιστές της Βαυαρίας και το Κόμμα των Ελεύθερων Δημοκρατών - FDP. Προβλέποντας ότι το οικονομικό επιτελείο θα παραμείνει αμετακίνητο και ότι η καγκελάρια Αγκελα Μέρκελ θα έχει δύσκολες διαπραγματεύσεις με τον πρόεδρο της Γαλλίας Εμανουέλ Μακρόν για τη μεταρρύθμιση της οικονομικής αρχιτεκτονικής του ευρώ, ο κ. Χένινγκ λέει στην «Κ» ότι «η ελάφρυνση του χρέους της Ελλάδας το επόμενο έτος θα είναι για το Βερολίνο τουλάχιστον όσο προβληματική ήταν και τα προηγούμενα χρόνια». Ετσι, εκτιμά ότι οι Ευρωπαίοι πιστωτές θα υποβαθμίσουν το ζήτημα μέχρι τα τέλη του προγράμματος, όταν αναμένεται ότι θα χρειασθεί η έγκριση της Bundestag για την περαιτέρω ελάφρυνση που έχουν υποσχεθεί οι Ευρωπαίοι – εφόσον βέβαια το πρόγραμμα προχωρεί κανονικά μέχρι τότε.

Ισορροπημένη συμφωνία μεταξύ κυβέρνησης - ΟΠΑΠ για τα VLTs

Στον εξορθολογισμό της αγοράς των παιγνιομηχανών (VLTs) στοχεύει το σχέδιο νόμου που παρουσίασε η κυβέρνηση. Το σχέδιο νόμου προτείνει τη μείωση του αριθμού τους, από 35.000 σε 25.000, και την αύξηση του αριθμού των VLTs ανά σημείο διεξαγωγής του παιγνίου από 25 σε 50. Παράλληλα, επεκτείνει την άδεια εκμετάλλευσης του παιγνίου κατά οκτώ έτη, από 10 σε 18, ως αντιστάθμισμα της μείωσης του αριθμού των VLTs.

Όπως γράφει η Καθημερινή, με την κίνηση αυτή, η κυβέρνηση επιχειρεί να διορθώσει το «προπατορικό» αμάρτημα του 2011, που αφορά την εκχώρηση στον κρατικό τότε ΟΠΑΠ 35.000 μηχανών, με αποκλειστικό στόχο την ενίσχυση των εσόδων του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων που εκείνη την περίοδο έπασχε σοβαρά. Εκτοτε ο ΟΠΑΠ, δηλαδή οι μέτοχοί του, δεν έχουν εισπράξει ούτε ένα ευρώ. Η ζημία από την καταβολή αυτή, χωρίς να έχει αξιοποιηθεί η άδεια επί 6 χρόνια, ανέρχεται σε τουλάχιστον 200 εκατ. ευρώ, αν υποθεθεί μια μικρή ετήσια απόδοση 6% (IRR) του κεφαλαίου των 560 εκατ. ευρώ που καταβλήθηκε το 2011. Και αυτό δεν περιλαμβάνει τα δεκάδες εκατ. ευρώ που έχουν δαπανηθεί μέχρι τώρα στο πλαίσιο υλοποίησης του σχεδίου.

Η κυβέρνηση άργησε ευθύς εξαρχής να θέσει σε τροχιά το πρότζεκτ. Καίτοι η άδεια αποπληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2011, μέχρι τον Οκτώβριο του 2013 που ο οργανισμός ιδιωτικοποιήθηκε δεν είχε μπει ούτε ένα VLT. Ουσιαστικά, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ είχε σχεδιάσει το πρότζεκτ με αποκλειστικό στόχο τη δημιουργία εσόδων στο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων.

Ο ιδιωτικοποιημένος ΟΠΑΠ, τελικά, προετοιμάστηκε και ήταν έτοιμος να ξεκινήσει τη διενέργεια του παιγνίου το καλοκαίρι του 2015. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ωστόσο, προεξάρχοντος του τότε υπουργού Οικονομικών Γιάννη Βαρουφάκη, ο οποίος είχε ένα «παράλληλο» σχέδιο δημιουργίας κρατικής λοταρίας, torπίλισε την επένδυση. Εισήγαγε έναν νέο, εντελώς αντιελκυστικό, κανονισμό διενέργειας του παιγνίου. Αντιδρώντας στην «τρικλοποδιά» αυτή, ο ΟΠΑΠ προσέφυγε στη διαιτησία αιτούμενος αποζημίωση σχεδόν 1,5 δισ. ευρώ. Τελικά, 18 μήνες αργότερα, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ εισήγαγε έναν νέο κανονισμό διενέργειας του παιγνίου, ο οποίος έκανε τον ΟΠΑΠ να ανακαλέσει το αίτημα της διαιτησίας.

Πολλοί επέκριναν αυτή τη στροφή της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ. Δεν ήταν όμως τίποτε άλλο παρά η επιστροφή της κυβέρνησης στην ωριμότητα και την πραγματικότητα, παίρνοντας θέση υπέρ της καταπολέμησης του παράνομου τζόγου. Και η ωριμότητα αυτή υποστηρίζει ότι όσο καθυστερεί το έργο τόσο ο ΟΠΑΠ ζημιώνεται, αλλά μαζί του ζημιώνεται και το ελληνικό Δημόσιο που χάνει έσοδα από φόρους παιγνίων. Επίσης, ζημιώνεται η κοινωνία που συνεχίζει να στριμώχνεται στα παράνομα VLTs με ό,τι συνεπάγεται αυτό.

Ψυχραιμοί παρατηρητές αναφέρουν ότι το πρότζεκτ έχει καθυστερήσει και το Δημόσιο χάνει έσοδα. Χαρακτηριστικά, το επιχειρησιακό σχέδιο Olympus, που είχαν παρουσιάσει η κυβέρνηση και το ΤΑΙΠΕΔ ενόψει της ιδιωτικοποίησης του ΟΠΑΠ, ανέφερε ότι το 2014 ο οργανισμός θα είχε 225 εκατ. ευρώ μεικτά έσοδα (GGR) από τα VLTs. Μάλιστα ο τζίρος αυτός θα προέρχονταν μόνον από τις 16.500 μηχανές που θα αξιοποιούσε ο ΟΠΑΠ και όχι από το σύνολο των 35.000 μηχανών μετά την εκχώρηση 18.500 μηχανών σε υποπαραχωρησιούχους. Μέχρι το 2017 το σχέδιο Olympus προέβλεπε 495 εκατ. ευρώ GGR, δηλαδή μεικτά έσοδα που προκύπτουν από τον τζίρο του παιγνίου, μείον οι επιστροφές στους παίκτες.

Εγχώριοι αναλυτές και διεθνείς οίκοι τονίζουν πως οι αλλαγές στον νόμο δημιουργούν μια ισορροπημένη συμφωνία που εξυπηρετεί την πρόθεση του Δημοσίου να ελέγξει καλύτερα τη λειτουργία των VLTs και να μειώσει την έκθεση στα παίγνια. Αυτό άλλωστε αναφέρει και η ανακοίνωση του υπουργείου Οικονομικών, που κάνει λόγο για μικρότερη έκθεση στον παράνομο τζόγο.

Γερμανία: Νέες αγορές αναζητούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Οι γερμανικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις αναζητούν νέες αγορές στο εξωτερικό, ιδιαίτερα στην Ασία. Πολλές φορές επιστρατεύουν πρωτότυπες μεθόδους και συνεργάζονται μεταξύ τους για να επιτύχουν τον στόχο τους.

Οκτώ στις δέκα μικρομεσαίες γερμανικές επιχειρήσεις πραγματοποιούν το μεγαλύτερο κομμάτι του τζίρου τους εκτός συνόρων. Παρά τις αβεβαιότητες της εποχής και τις συνεχείς γεωπολιτικές κρίσεις ανά τον κόσμο, ένας στους δύο μικρομεσαίους θέλουν να παραμείνουν πιστοί σε αυτή τη στρατηγική, ενώ οι περισσότεροι δηλώνουν ότι θα προσπαθήσουν και να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στο εξωτερικό. Αυτό προκύπτει από σχετική έρευνα της τράπεζας DZ Bank. Με δεδομένη την στροφή του νέου αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ στον προστατευτισμό, ο Ντίτερ Κεμπφ, πρόεδρος του Συνδέσμου Γερμανών Βιομηχάνων (BDI), καλεί τις γερμανικές επιχειρήσεις να στρέψουν το βλέμμα προς Ανατολάς και κυρίως προς την Ασία.

«Η γερμανική βιομηχανία έχει εναλλακτικές λύσεις» υποστηρίζει ο ίδιος ο Κεμπφ και εννοεί κυρίως τις χώρες της Βαλκανικής Χερσονήσου, την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας, τον Καύκασο, την κεντρική Ασία και την Εγγύς Ανατολή. Από το Αφγανιστάν μέχρι τη Γεωργία, οι χώρες αυτές με συνολικό πληθυσμό 300 εκατομμυρίων θα μπορούσαν να γνωρίσουν εντυπωσιακή ανάπτυξη στα επόμενα χρόνια. Όπως δηλώνει ο Κούρος Πουρκιάν, σύμβουλος επιχειρήσεων στο Αμβούργο με καταγωγή από την Τεχεράνη, «πολλές από αυτές τις αναπτυσσόμενες χώρες ετοιμάζονται να εισέλθουν σε περίοδο ταχεία ανάπτυξης και οι γερμανικές επιχειρήσεις μπορούν να επωφεληθούν από αυτό.» Για παράδειγμα το Ιράν θεωρείται πολλά υποσχόμενος επενδυτικός προορισμός μετά την άρση των διεθνών κυρώσεων εναντίον του. Σύμφωνα με έρευνα της εταιρίας συμβούλων Ρόλαντ Μπέργκερ, η χώρα υπόσχεται ρυθμούς ανάπτυξης έως και 12% ετησίως στα επόμενα χρόνια. Σημαντικές ευκαιρίες βλέπει ο Κούρος Πουρκιάν στον κλάδο του μηχανολογικού εξοπλισμού, στα τρόφιμα, στην ιατρική τεχνολογία, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην ανακύκλωση απορριμμάτων.

Ευελιξία και προσαρμογή

πολλές μικρομεσαίες γερμανικές επιχειρήσεις δοκιμάζουν καινούργιες λύσεις, προσαρμόζοντας τη στρατηγική τους στις συνθήκες που επικρατούν στην εκάστοτε αγορά ή δοκιμάζοντας νέα, συνεργατικά σχήματα. Παράδειγμα αποτελεί το επενδυτικό σχέδιο Slaughterhouse στο βόρειο Ιράν: έξι μικρομεσαίες γερμανικές επιχειρήσεις ενώνουν τις δυνάμεις τους, προκειμένου να αρχίσουν από κοινού τη μαζική εκτροφή πουλερικών από το 2018. Η εταιρία Huber από τη Βαυαρία αναλαμβάνει την ύδρευση των εγκαταστάσεων, η Baader Linco από τη βόρεια Γερμανία προμηθεύει τον βιομηχανικό εξοπλισμό, οι εταιρίες Multinac και Poly Chips συνεισφέρουν τις μηχανές συσκευασίας, ο όμιλος HEA Group από το Ντίσελντορφ είναι υπεύθυνος για τις εγκαταστάσεις ψύξης και η Siemens για τον εξοπλισμό ποιοτικού ελέγχου. Το συνολικό κόστος της επένδυσης φτάνει τα 20 εκατομμύρια ευρώ και αναμένεται να αποσβεστεί μέσα σε 18 μήνες. «Αλλά αυτό θα συμβεί μόνο αν οι νέες εγκαταστάσεις θα λειτουργήσουν σε τρεις συνεχόμενες βάρδιες» επισημαίνει ο Κούρος Πουρκιάν. Κάτι που δύσκολα επιτυγχάνεται με αντίστοιχες ασιατικές μηχανές, που είναι ωστόσο κατά 50-70% φθηνότερες από τις γερμανικές.

«Οι γερμανικές επιχειρήσεις ανέλαβαν το έργο, γιατί έκαναν την ποιοτικά καλύτερη προσφορά και, με τη συνεργασία τους, καταφέρνουν να παραδώσουν ένα ολόκληρο εργοστάσιο με το κλειδί στο χέρι» επισημαίνει ο Κούρος Πουρκιάν. Ένα επιπλέον κίνητρο για τους Ιρανούς ήταν η προοπτική εξαγωγής των προϊόντων τους στη γερμανική αγορά, εφόσον παρασκευάζεται σύμφωνα με τις γερμανικές προδιαγραφές ποιότητας. Η μέθοδος της συνεργασίας με στόχο την προσφορά ενός «ολοκληρωμένου πακέτου» στον ενδιαφερόμενο αποτελεί σε κάθε περίπτωση μία καλή αφετηρία για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που προσπαθούν να διεισδύσουν σε μακρινές και μέχρι σήμερα ανεξερεύνητες αγορές.

Η περίπτωση της Ταϊλάνδης

Δεν λείπουν βέβαια και εκείνοι που επιτυγχάνουν μόνοι τους στις αγορές της Ασίας, έχοντας την προνοητικότητα και την ευελιξία να προσαρμόσουν το προϊόν στις ανάγκες της τοπικής αγοράς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν η πορεία της Stiebel Eltron στην αγορά της Ταϊλάνδης. Οι πρώτες προσπάθειες, στη δεκαετία του 90, δεν στέφθηκαν με επιτυχία. Και αυτό γιατί οι θερμοσίφωνες της Stiebel Eltron μπορεί να σημειώναν καλές πωλήσεις στην Ευρώπη, αλλά για τους Ασιάτες ήταν πολύ ακριβοί, μεγάλοι σε όγκο και περίπλοκοι στον χειρισμό. Πολύ απλά, δεν ταίριαζαν στην αγορά, στην οποία απευθύνονταν. Η μητρική εταιρία αποφάσισε να προσαρμόσει τις προδιαγραφές και να ανοίξει το 2006 μία γραμμή παραγωγής στην Ταϊλάνδη. Μέσα σε δύο χρόνια έγινε το No 1 στην τοπική αγορά.

Deutsche Welle

ΓΔ: Με χαμηλούς τζίρους και τα βλέμματα στις διεθνείς αγορές (λόγω της κρίσης με την Β. Κορέα), το πιθανότερο σενάριο είναι η αγορά να συνεχίσει να κινείται κοντά στα τρέχοντα επίπεδα, με χαμηλούς τζίρους και πρώτο ζητούμενο την παραμονή υψηλότερα των 820 ή των 810 μονάδων (πολύ σημαντικές και οι στηρίξεις στις 790 – 800 μονάδες). Επαναλαμβάνουμε ότι όσο αυτό συμβαίνει, η μακροπρόθεσμη τάση της αγοράς παραμένει θετική.

